

WYJAŚNIENIA PREZESA URE

dotyczące przepisów ustawy z dnia 27 października 2022 r.
o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen
energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku
(Dz. U. z 2023 r. poz. 2243 z późn. zm., dalej: „ustawy o środkach nadzwyczajnych”)
w związku z planowanym rozpoczęciem kontroli
i na podstawie najczęściej pojawiających się pytań i wątpliwości
podmiotów zobowiązanych do dokonywania
[odpisu na Fundusz Wyłaty Różnicy Ceny](#)

1. Sposób obliczenia odpisu przez przedsiębiorstwa w grudniu 2022 r. oraz w 2023 r.

W grudniu 2022 r. odpis powinien być obliczany **dobowo** – zarówno przez wytwórców, jak i przedsiębiorstwa obrotu.

Od 1 stycznia 2023 r. odpis na Fundusz powinien być obliczany przez **wytwórców dobowo**, a przez przedsiębiorstwa obrotu **dekadowo**.

2. Podmioty zobowiązane do przekazywania odpisu na Fundusz

Obowiązkiem przekazywania odpisu na Fundusz objęte są wszystkie przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu energią elektryczną oraz wytwórcy energii elektrycznej.

W przypadku wytwórców:

- ✓ od 1 grudnia 2022 r. – obowiązek przekazywania odpisu obejmował tylko jednostki wytwórcze o mocy powyżej 1 MW,
- ✓ od 1 stycznia 2023 r. obowiązkiem tym zostali objęci również wytwórcy:
 - posiadający grupę jednostek wytwórczych lub instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 3 MW, w przypadku gdy wytwórca energii elektrycznej posiada więcej niż jedną jednostkę wytwórczą lub instalację, przy czym moc zainstalowana elektryczna żadnej z tych jednostek lub instalacji nie przekracza 1 MW¹;

¹ Od 1 marca 2023 r. – powyższe ma zastosowanie do wytwórcy energii elektrycznej wchodzącego w skład grupy kapitałowej w rozumieniu art. 4 pkt 14 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1689 z późn. zm.), uwzględniając wszystkie jednostki wytwórcze zlokalizowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będące we własności, posiadaniu, użytkowaniu lub zarządzie podmiotów wchodzących w skład tej grupy kapitałowej.

- posiadający grupę jednostek wytwórczych lub instalacji odnawialnego źródła energii, wśród których moc zainstalowana elektryczna co najmniej jednej z jednostek lub instalacji jest większa niż 1 MW – obowiązek przekazywania odpisu dotyczy wszystkich jednostek lub instalacji danego wytwórcy¹.

Przepisy art. 22, art. 22a i art. 22b ustawy o środkach nadzwyczajnych określają zwolnienia podmiotowe i przedmiotowe w zakresie dokonywania odpisu na fundusz dla niektórych wytwórców energii elektrycznej.

Istotne znaczenie ma także wyprowadzanie mocy, gdzie zespół urządzeń (przykładowo: zespół trzech urządzeń wiatrakowych) z jednym wyprowadzeniem mocy, może być jedną jednostką wytwórczą. Dla ustalenia okoliczności konkretnego przypadku pomocne mogą być zapisy stosownej koncesji.

Energia elektryczna wyprodukowana w procesie rozruchu technologicznego i sprzedana przez wytwórcę nie posiadającego jeszcze odpowiedniej koncesji podlega odliczeniu w ramach odpisu na Fundusz.

Jeżeli wytwórca uzyska wynagrodzenie (cenę rynkową) za energię wprowadzoną do sieci, to podlega obowiązkowi „odpisowemu”. Cały przychód ze sprzedaży energii elektrycznej w okresie rozruchu technologicznego powinien zostać uwzględniony w średniej cenie rynkowej sprzedaży. Ustawa o środkach nadzwyczajnych nie wiąże obowiązku „odpisowego” z posiadaniem koncesji. Obowiązek koncesyjny jest uregulowany w art. 32 ust. 1-1a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 z późn. zm.) oraz w art. 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1436 z późn. zm.).

Mała instalacja, jako instalacja o mocy do 1 MW, może spełniać przesłanki do objęcia obowiązkiem „odpisowym”, jeżeli spełni kryteria, o których mowa w art. 22 pkt 1 i art. 22a ust. 1 ustawy o środkach nadzwyczajnych. Podobna sytuacja będzie miała miejsce ze źródłem konwencjonalnym o mocy do 50 MW (art. 32 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy – Prawo energetyczne).

3. Przypisywanie umów sprzedaży energii elektrycznej w ramach koncesji na obrót oraz koncesji na wytwarzanie

W przypadku, gdy wytwórca oprócz działalności w ramach koncesji na wytwarzanie prowadzi również działalność w zakresie obrotu (posiada koncesję na wytwarzanie oraz koncesję na obrót energią), przypisanie danego kontraktu sprzedażowego do formularza składanego w ramach działalności w zakresie wytwarzania lub obrotu musi być zgodna z danymi zapisanymi w księgach rachunkowych przedsiębiorstwa, odrębnie dla każdej działalności.

4. Wyznaczenie średnioważonej ceny rynkowej sprzedaży energii elektrycznej

Średnioważona cena rynkowa sprzedaży energii elektrycznej powinna być wyznaczona w oparciu o cenę z umowy sprzedaży lub z zatwierdzonej taryfy co do cen i stawek dotyczących roku 2023 (wynikających z kosztów uzasadnionych na 2023). Nie jest to cena maksymalna stosowana do rozliczeń z odbiorcą uprawnionym. Cena powinna obejmować tylko przychody i nie może uwzględniać żadnych kosztów związanych ze sprzedażą energii elektrycznej, w tym kosztów bilansowania i zakupu z rynku bilansującego.

W okresie:

- ✓ **od 1 grudnia 2022 r. do 28 lutego 2023 r.** w średnioważonej cenie rynkowej sprzedaży energii elektrycznej należy ująć przychody związane ze sprzedażą energii elektrycznej w oparciu o umowę sprzedaży², tj. przychody ze sprzedaży energii elektrycznej oraz inne przychody wynikające z tej umowy na potrzeby tej sprzedaży;
- ✓ **od 1 marca 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r.** w średnioważonej cenie rynkowej sprzedaży energii elektrycznej należy ująć przychody związane ze sprzedażą energii elektrycznej w oparciu o umowę sprzedaży², tj. przychody ze sprzedaży energii elektrycznej oraz inne przychody wynikające z tej umowy, a także przychody ze sprzedaży gwarancji pochodzenia w danym dniu (według daty zawarcia transakcji, niezależnie od tego, jakiej energii dotyczą te gwarancje pochodzenia i jak zostały sprawozdane do Zarządcy Rozliczeń S.A. tj. łącznie czy oddzielnie) oraz przychody wynikające z rozliczeń instrumentów finansowych oraz innych umów związanych ze sprzedażą energii elektrycznej;
- ✓ **od 1 września 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.** średnioważona cena rynkowa sprzedaży energii elektrycznej obejmuje tylko przychody związane ze sprzedażą energii elektrycznej w oparciu o umowę sprzedaży².

Średnioważona cena rynkowa sprzedaży energii elektrycznej nie obejmuje poniższych przychodów, które podlegają oddzielnie odpisowi na fundusz, jako wartość 0,97 sumy:

- a) przychodów ze sprzedaży gwarancji pochodzenia w rozumieniu ustawy o odnawialnych źródłach energii,
 - b) przychodów z umów związanych ze sprzedażą energii elektrycznej obejmujących instrumenty finansowe (w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, Dz. U. z 2023 r. poz. 646 z późn. zm.) oraz
 - c) innych przychodów wynikających z dodatkowych rozliczeń pieniężnych zależących od wartości lub ilości sprzedanej energii elektrycznej,
- gdzie wszystkie wartości są określone na dzień obliczenia odpisu na Fundusz.

² Opłaty stałe nie powiązane bezpośrednio z wartością lub ilością sprzedanej energii elektrycznej, należy wliczyć do średnioważonej ceny rynkowej sprzedaży energii elektrycznej.

5. Wyznaczanie jednostkowego limitu ceny z rzeczywistych kosztów produkcji wytwórcy w danym okresie

Limit ceny wyznacza się zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 listopada 2022 r. w sprawie sposobu obliczania limitu ceny (Dz. U. z 2022 r. poz. 2284).

Limit ceny dla wytwórcy wyznacza się na podstawie ceny zwycięskiej oferty, cen referencyjnych lub poniesionych kosztów produkcji. W przypadku wytwórcy konwencjonalnego lub korzystającego z biopłynów i biomasy, jednostkowy limit ceny wyznaczany jest w oparciu o rzeczywiste poniesione koszty paliwa. W limicie ceny nie uwzględnia się żadnych kosztów zakupu energii, bez względu na kierunek zakupu (z rynku bilansującego, OTC, czy na giełdzie).

W przypadku wytwórców, dla których limit ceny wyznaczany jest w oparciu o zrealizowane koszty produkcji, to jeśli w danym dniu wystąpiła produkcja energii elektrycznej, jednostkowy limit ceny należy wyznaczyć na podstawie zrealizowanych/rzeczywistych kosztów produkcji.

Jeśli natomiast brak było w danym dniu produkcji energii elektrycznej, to nie można wyznaczyć limitu ceny w oparciu o zrealizowane koszty produkcji i limit ceny uwzględnia jedynie dodatek inwestycyjny oraz marżę w wysokości 3 proc. RDN (z uwagi na nieobecność zmiennych kosztów produkcji, takich jak koszty paliwa i emisji CO₂).

Natomiast koszty zakupu energii elektrycznej z dowolnego kierunku mogą uwzględnić w limicie ceny tylko przedsiębiorstwa obrotu, pod warunkiem wykazania stosownego wolumenu w średnioważonej cenie rynkowej sprzedaży.